

Fremsat den {FREMSAT} af social- og integrationsminister (Karen Hækkerup)

Udkast til

Forslag

til

lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Inddragelse af faglige og økonomiske hensyn, fastsættelse af serviceniveauer, refusion for særligt dyre enkeltsager, afregningsfrister og opprioritering af juridisk sagkyndige i de sociale nævn)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 904 af 20. august 2011, som ændret....

1. § 1, stk. 3, 2. pkt., ændres »ud fra« til: »på baggrund af en konkret og individuel vurdering af«.

2. I § 1, stk. 3, indsættes som 3. pkt.:

»Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.«

3. Efter § 137 d indsættes i *kapitel 25* efter overskriften før § 139:

»§ 138. Kommunalbestyrelsen kan inden for lovens rammer træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende serviceniveauer for den lokale udmøntning af hjælpen efter loven.«

4. I § 174 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Hvis en kommune anvender en anden kommunes eller en regions tilbud efter lov om social service, skal krav om betaling herfor på baggrund af den beregnede takst, jf. stk. 1, være fremsat senest 12 måneder efter, at hjælpen er ydet.«

Stk. 3-5 bliver herefter til stk. 4-6.

5. § 176, stk. 1, affattes således:

»§ 176. I de tilfælde, hvor udgifterne til hjælp og støtte for en person under 67 år i en konkret sag overstiger en årlig udgift på 950.000 kr., refunderer staten 25 pct. af den del af kommunens udgifter, som ligger over dette beløb, jf. dog § 176 a. For den del af udgiften, der overstiger 1.770.000 kr. årligt, udgør statsrefusionen 50 pct., jf. dog § 176 a.«

6. § 176, stk. 3, ophæves.

7. Efter § 176 indsættes:

»§ 176 a. I de tilfælde, hvor udgifterne til hjælp og støtte efter kapitel 11 og 12 i denne lov for en person under 23 år i en konkret sag overstiger en årlig udgift på 710.000 kr., refunderer staten 25 pct. af den del af kommunens udgifter, som ligger over dette beløb. For den del af udgiften, der overstiger 1.420.000 mio. kr. årligt, udgør statsrefusionen 50 pct.

Stk. 2. Refusionsgrænserne og -beløbene i stk. 1 gælder ligeledes for en kommunes samlede udgifter til hjælp og støtte, hvis 4 eller flere børn i samme husstand er anbragt efter § 52, stk. 3, nr. 7 eller i efterværn efter § 76, stk. 3, nr. 1 og 3.

Stk. 3. Social- og integrationsministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om statsrefusionen efter denne bestemmelse.«

8. § 182, stk. 10, affattes således:

»*Stk. 10.* De beløb, der er nævnt i §§ 176 og 176 a, reguleres en gang årligt den 1. januar, første gang pr. 1. januar 2013, med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Grænserne oprundes til nærmeste 10.000 kr.«

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 656 af 15. juni 2011, som ændret ved § 11 i lov nr. 434 af 8. maj 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 c, stk. 11, indsættes som 2. pkt.: »Krav efter lov om social service skal dog rejses senest 12 måneder efter, at hjælpen er ydet.«

2. § 45, stk. 2, 1. pkt., affattes således: »Nævnet består af direktøren for statsforvaltningen som formand, et medlem udpeget af social- og integrationsministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelserne i regionen, et medlem udpeget af social- og integrationsministeren efter indstilling fra Danske Handicaporganisationer og et juridisk sagkyndigt medlem udpeget af social- og integrationsministeren efter stk. 3.«

3. I § 45 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

Stk. 3. Social og integrationsministeren udpeger efter indstilling fra styrelseschefen for Ankestyrelsen et antal juridisk sagkyndige medlemmer blandt Ankestyrelsens ansatte. De udpegede skal alle have bestået juridisk kandidateksamen. De udpegede kan være medlemmer af sociale nævn i flere

regioner. Ansatte i Ankestyrelsen, der som et led i deres ansættelse behandler klager over afgørelser truffet i de sociale nævn, kan ikke udpeges. «

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6

4. § 45, stk. 3, 1. og 2. pkt., der bliver stk. 4, 1. og 2. pkt., affattes således: »Medlemmer af nævnet udpeget af social- og integrationsministeren udpeges for 4 år ad gangen. Medlemmer udpeget af social- og integrationsministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelserne i regionen og fra Danske Handicaporganisationer skal have bopæl i den region, hvor statsforvaltningen ligger, eller i øvrigt have tilknytning til regionen.«

5. I § 45, stk. 4, der bliver stk. 5, indsættes som 2. pkt.: »Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende.«

6. I § 45, stk. 5, der bliver stk. 6, indsættes som 3. pkt.: »Social- og integrationsministeren fastsætter efter drøftelse med styrelseschefen for Ankestyrelsen antallet af juridisk sagkyndige medlemmer, der er nødvendigt for varetagelse af denne opgave.«

7. I § 78, stk. 1, indsættes »efter afgørelser som«: »kan«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. september 2012.

§ 4

Stk. 1. § 174, stk. 3 i lov om social service, som ændret ved denne lovs § 1, nr. 3, og § 9 c, stk. 11, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, som ændret ved denne lovs § 2, nr. 1, har virkning for betalinger for hjælp efter lov om social service, der er ydet efter lovens ikrafttrædelse.

Stk. 2. § 45 lov om retssikkerhed og administration på det sociale område som ændret ved denne lovs § 2, nr. 2-6, har virkning for afgørelser, der træffes af de sociale nævn efter lovens ikrafttræden.

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

I forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2012 blev det aftalt, at der fremsættes lovforslag på det specialiserede socialområde, der tydeliggør den gældende retstilstand for kommunalbestyrelsernes fastsættelse af lokale serviceniveauer og for kommunalbestyrelsernes inddragelse af saglige økonomiske hensyn, når de træffer afgørelse i konkrete sager. Baggrunden er, at der i praksis er uklarhed om, hvordan serviceniveauer og saglige økonomiske hensyn kan anvendes i konkrete afgørelser. På denne baggrund foreslår regeringen at præcisere de gældende uskrevne retsgrundsætninger i loven.

Regeringen vil samtidig foreslå, at der indføres en grænse for, hvor sent kommuner og regioner kan fremsætte krav om betaling, når en kommune har købt pladser i en anden kommunes eller regions tilbud efter serviceloven. Formålet hermed er at tydeliggøre, at der ikke må fremsendes regninger, der er flere år gamle. Der er således tale om regulering af et mellemkommunalt og regionalt anliggende, der fremsættes på baggrund af aftalen om kommunernes økonomi for 2012.

Endvidere foreslås for at øge retssikkerheden ved behandling af klager over kommunale afgørelser på det sociale område en styrkelse af de juridisk sagkyndige i de sociale nævn. Konkret foreslås, at nævnene udvides med et medlem udpeget blandt Ankestyrelsens ansatte. Medlemmet skal have bestået juridisk kandidat-eksamen. Også dette forslag er et led i aftalen om kommunernes økonomi for 2012, hvor det er aftalt, at der iværksættes en række initiativer med henblik på at styrke kvaliteten af ankeafgørelser samt styrke samarbejdet og dialogen mellem kommuner og ankesystem, og at der herunder sker en opprioritering af juridisk sagkyndige i de sociale nævn. Forslaget er samtidig en udmøntning af satspuljeaftalen for 2012.

Derudover foreslår regeringen, at der gennemføres en justering af den nuværende refusionsordning for særligt dyre enkeltsager, så kommunerne får en lidt højere refusion i de særligt dyre enkeltsager på området for udsatte børn og unge. Ordningen vil medføre, at den enkelte kommunes økonomi bliver mindre belastet, når kommunen i de særlige dyre enkeltsager anbringer et barn uden for hjemmet, og at kommunerne dermed i fællesskab bærer en større del af udgifterne.

Endelig vil regeringen foreslå, at der indføres en højere refusion, når kommunerne står overfor f.eks. at skulle anbringe store søskendeflokke uden for hjemmet, idet det kan medføre en betydelig belastning af den enkelte kommunes økonomi.

På denne baggrund fremsætter regeringen på det specialiserede socialområdet et lovforslag med følgende 5 delelementer:

- 1) Præcisering af, at afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.
- 2) Præcisering af, at kommunalbestyrelsen inden for lovens rammer kan fastsætte lokalpolitiske serviceniveauer.
- 3) Indførelse af en tidsgrænse for, hvor sent kommuner og regioner må fremsende regninger for hjælp efter serviceloven.
- 4) En justering af refusionsordningen for særligt dyre enkeltsager på området for udsatte børn og unge, herunder gunstigere refusion på anbringelsessager, når der er store søskendeflokke.
- 5) En styrkelse af den juridiske ekspertise i de sociale nævn.

Herudover indeholder forslaget en enkelt redaktionel ændring af retssikkerhedsloven.

Social- og Integrationsministeriet vil følge implementeringen af lovforslaget tæt, herunder få udarbejdet en undersøgelse af kommunernes praksis, hvor Ankestyrelsen på baggrund af et antal konkrete sager fra kommunerne undersøger, hvordan kommunerne anvender og henviser til fastsatte serviceniveauer og økonomiske hensyn, når de træffer konkrete afgørelser. Praksisundersøgelsen vil vise, om kommunernes praksis ligger inden for lovens rammer, og undersøgelsen følges op af dialogmøder mellem Ankestyrelsen og kommunerne på baggrund af undersøgelsens resultater.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at regeringen vil igangsætte en evaluering af kommunalreformen, der bl.a. vil have fokus på det specialiserede socialområde, samt et arbejde med en socialreform.

2. Inddragelse af faglige og økonomiske hensyn

2.1. Gældende ret

Formålsbestemmelse i lov om social service (serviceloven) § 1 angiver, at formålet med loven er:

- 1) at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer,
- 2) at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og
- 3) at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Formålsbestemmelsen fastslår, at formålet med hjælpen er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten. Hjælpen skal således bidrage til, at modtageren kan bruge sine egne ressourcer, helst sådan, at den pågældende kan klare sig selv. Men for nogle grupper af personer er dette imidlertid ikke realistisk. Derfor nævnes det udtrykkeligt, at det er et vigtigt mål at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Udgangspunktet er desuden efter gældende ret, at modtageren af hjælp efter loven har et ansvar for sig selv og sin familie, men der skal i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov og forudsætninger, og hjælpen skal tilrettelægges, så modtageren ud fra sine personlige forudsætninger får indflydelse på og ansvar for sin egen tilværelse.

Til grund for afgørelsen efter serviceloven ligger en lang række faglige vurderinger afhængig af den enkelte bestemmelses formulering og indhold, som f.eks. om borgerens fysiske eller psykiske funktionsnedsættelse er betydelig og varig eller om en konkret type hjælp er egnet til at afhjælpe borgerens konkrete problem.

Når kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse, skal den desuden iagttage de gældende forvaltningsretlige grundsætninger i forhold til, hvilke hensyn og kriterier myndigheden kan og eventuelt skal lægge til grund. Det gælder f.eks. det forvaltningsretlige princip om, at der ikke må ske magtfordrejning, som betyder, at der kan være pligtmæssige hensyn, der skal inddrages, og at der alene må inddrages saglige hensyn. Saglige hensyn er hensyn, der har sammenhæng til formålet med og indholdet i den anvendte bestemmelse. Det betyder i denne sammenhæng, at myndigheden i sin behandling og afgørelse af konkrete sager ikke må forfølge formål, som ikke har noget med sagen at gøre. Visse hensyn/kriterier kan være pligtmæssige, f.eks. skal det i forbindelse med en afgørelse om praktisk hjælp indgå i vurderingen, om andre medlemmer af husstanden deltager i husarbejdet.

Også forvaltningsretlige principper som lighedsgrundsætningen om, at ensartede tilfælde alt andet lige skal behandles lige, og proportionalitetsprincippet om, at en foranstaltning ikke må være mere indgribende eller byrdefuldt end formålet tilsiger, skal følges.

Endelig har kommunalbestyrelsen en generel forpligtelse til at handle økonomisk ansvarligt. Det betyder, at kommunalbestyrelsen skal inddrage både faglige og økonomiske hensyn, når der skal træffes afgørelse. Hensynet til kommunernes økonomi kan dog aldrig stå alene, da kommunalbestyrelsens afgørelse skal baseres på en konkret, individuel vurdering af borgerens behov. Kommunalbestyrelse må derfor aldrig vælge en indsats alene ud fra økonomiske overvejelser. Den enkelte kommune kan heller aldrig afvise at hjælpe borgere, der har krav på hjælp efter loven, med henvisning til kommunens økonomi.

2.2. Social- og Integrationsministeriets overvejelser

Der er i praksis uklarhed om, i hvilket omfang den enkelte kommunalbestyrelse kan inddrage økonomiske hensyn, når der træffes afgørelse. Mulighederne følger allerede af den gældende retstilstand og grundsætninger. Det er aftalt i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2012 at præcisere de gældende, uskrevne retsgrundsætninger i loven.

2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at præciseres i formålsbestemmelsen i servicelovens § 1, at hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger.

Det foreslås endvidere, at præcisere, at afgørelser efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn. Det vil sige, at når der er foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens behov, skal der inddrages faglige og økonomiske hensyn. Økonomiske hensyn skal således forstås som hensyn til, om tilbud efter loven er anskaffet og eller leveret på en økonomisk hensigtsmæssig måde. F.eks. bør kommunen, hvis den skal vælge mellem to tilbud, som er lige egnede til at opfylde borgerens behov, vælge det billigste.

Der er alene tale om en lovfæstelse af gældende ret, jf. afsnit 2.1.

3. Serviceniveauer inden for lovens rammer

3.1. Gældende ret

Det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvorvidt der skal gives et tilbud til borgeren efter serviceloven, jf. servicelovens § 3, stk. 1. Det betyder, at det er kommunalbestyrelsen, der har myndighedsansvaret. Efter servicelovens § 4 skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter loven, og efter servicelovens § 173 er det kommunen, der endeligt afholder udgifterne efter serviceloven. Det betyder, at det er kommunalbestyrelsen, der har finansieringsansvaret i forhold til ydelser og tilbud til borgerne. I den kommunale styrelseslovs § 2 er det fastsat, at kommunens anliggender styres af kommunalbestyrelsen, og supplerende til dette fremgår det af retssikkerhedslovens § 15, at det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for og beslutter, hvordan kommunen skal planlægge og udføre sine opgaver på det sociale område.

Servicelovens karakter af rammelov indebærer, at der er tiltænkt den enkelte kommunalbestyrelse en fleksibilitet i sammensætningen af løsninger og i anvendelsen af faglige metoder. Det indebærer et handlerum til, at kommunalbestyrelsen på visse områder kan fastsætte lokale kvalitetsstandarder, retningslinjer eller serviceniveauer (vejledende retningslinjer) om, hvilken type hjælp der i den pågældende kommune typisk gives i forhold til bestemte typer behov eller målgrupper. Dette handlerum varierer mellem de enkelte bestemmelser i serviceloven alt efter bestemmelsens udformning eller efter, om rummet for skøn er indsnævret som følge af en mangeårig retspraksis. Uanset om der er et rum for udøvelse af skøn og fastsættelse af lokale serviceniveauer, vil der altid i den konkrete sag skulle foretages en individuel vurdering af, om den påtænkte indsats konkret afhjælper behovet hos borgeren, ligesom kommunalbestyrelsen er bundet af gældende regler og forvaltningsretlige grundsætninger, selv om der er fastsat et serviceniveau.

Det politiske handlerum skal altid udfyldes af kommunalbestyrelsen eller et udvalg og udøves naturligt i forbindelse med kommunalbestyrelsens udformning af generelle retningslinjer (mål, midler, standarder). Det lokale politiske råderum kan bruges til at fastlægge retningslinjer for sagsbehandlingen og den konkrete afgørelse. Fastsættelse af serviceniveauer er således en lokalpolitisk beslutning.

Hvis kommunalbestyrelsen har fastsat et politisk besluttet serviceniveau, og serviceniveauet senere ændres, kan kommunalbestyrelsen ikke alene med henvisning til det ændrede serviceniveau, træffe afgørelse om anden hjælp eller hjælp i ændret omfang i forhold til den enkelte borger. Der kan f.eks. godt træffes afgørelse om hjælp i øget/nedsat omfang med henvisning til et ændret serviceniveau, men det kræver altid en ny, konkret og individuel afgørelse i forhold til den enkelte borger for at sikre, at hjælpen fortsat opfylder borgerens behov, lige som det skal ske inden for rammerne af lovgivningen, retspraksis mv., og for hvornår man kan tilbagekalde begunstigende forvaltningsakter.

Lokale serviceniveauer skal fastsættes inden for de rammer, der følger af den konkrete bestemmelse og af lovgivningen i øvrigt, herunder generelle regler i retssikkerhedsloven og serviceloven om f.eks. kommunernes forsyningspligt og de generelle forvaltningsretlige regler og grundsætninger.

Serviceniveauerne skal også udarbejdes på en måde, som giver forvaltningen mulighed for at behandle de konkrete sager efter de regler og retningslinjer i forvaltningsretten, serviceloven og retssikkerhedsloven, som er beskrevet ovenfor. Det omfatter blandt andet de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, som regulerer udfyldningen af skønnet. Der kan således ikke fastsættes lokale regler, der f.eks. betyder, at hensyn, som er obligatoriske, ikke skal inddrages i sagen. Der kan på den anden side godt fastsættes lokale krav om, at visse saglige hensyn obligatorisk skal inddrages i den konkrete afgørelse. Der kan ikke på forhånd udelukkes en bestemt type foranstaltning eller gives en fast økonomisk ramme for en given foranstaltning.

I det omfang, der er fastsat et serviceniveau, som er fastlagt inden for lovens rammer, og som skal ligge til grund for behandlingen og afgørelsen af konkrete sager, som altid skal hvile på, at der er foretaget en korrekt konkret og individuel vurdering, bliver serviceniveauet en del af afgørelsesgrundlaget for den konkrete afgørelse. Det betyder på den ene side, at kommunen bliver bundet af serviceniveauet i relation til iagttagelse af ligebehandlingsprincippet, og at kommunen derfor som udgangspunkt skal kunne begrunde en fravigelse fra serviceniveauet i såvel nedadgående som opadgående retning. På den anden side betyder det også, at hvis der i afgørelsen henvises til et serviceniveau, skal ankemyndighederne, hvis der klages over afgørelsen, inddrage hensynet til kommunens ret til at fastlægge serviceniveauet. Hvis ankemyndigheden sætter sin egen afgørelse i stedet for kommunens i forbindelse med en ankesag, eller hvis Ankestyrelsen træffer afgørelse i en egendriftsag, skal ankemyndigheden således inddrage kommunens serviceniveau i afgørelsen, såfremt det er oplyst i sagen.

Afgørelser truffet af en kommunalbestyrelse kan, med mindre andet er anført i serviceloven, indbringes for det sociale nævn, jf. servicelovens § 166. Klageadgangen omfatter som udgangspunkt kun egentlige afgørelser. Ved en afgørelse forstås en beslutning, der træffes af en forvaltningsmyndighed (kommunen, nævnet eller Ankestyrelsen) i en konkret sag, og som i forhold til den enkelte borger og/eller myndighed tilsigter at have retsvirkning efter sit indhold. Det vil sige, at afgørelsen bindende regulerer borgerens eller kommunens rettigheder og pligter i sagen.

Efter retssikkerhedsloven § 60, stk. 3, kan afgørelser om det generelle serviceniveau - herunder hvilke tilbud og pladser, der skal være til rådighed i kommunen og takster for tilbuddene - ikke indbringes for ankemyndighederne. Ankemyndighederne både kan og skal imidlertid som anført ovenfor ved behandlingen af klager over konkrete afgørelser inddrage kommunens generelle serviceniveau, når der tages stilling til den enkelte afgørelses lovlighed. Lovligheden af det generelle fastsatte serviceniveau kan efterprøves af tilsynet med kommunerne i statsforvaltningerne efter lov om kommunernes styrelse § 48.

3.2. Social- og Integrationsministeriets overvejelser

Der er i praksis uklarhed om, i hvilket omfang den enkelte kommunalbestyrelse kan fastsætte lokale serviceniveauer og om, hvordan de lokale serviceniveauer må lægges til grund i konkrete afgørelser. Mulighederne følger allerede af den gældende retstilstand og grundsætninger. Det er aftalt i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2012 at præcisere de gældende uskrivne retsgrundsætninger i loven. Der er således tale om en præcisering af gældende ret og ikke en ændring af denne.

3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det udtrykkeligt fastsættes i en ny bestemmelse i § 138 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen inden for lovens rammer kan træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende serviceniveauer for den lokale udmøntning af hjælpen efter loven. Der er alene tale om en lovfæstelse af gældende ret, jf. afsnit 3.1.

4. Frister for fremsættelse af betalingskrav

4.1. Gældende ret

Der er ingen gældende regulering i den sociale lovgivning af frister for fremsættelse af krav på betaling, når en kommune køber pladser til konkrete borgere i andre kommuners eller regioners tilbud efter serviceloven. Spørgsmål skal derfor afgøres efter lovgivningens almindelige regler om f.eks. forældelse.

Fordringer på penge eller andre ydelser mellem offentlige myndigheder forældes efter lov nr. 522 af 6. juni 2007 om forældelse af fordringer (forældelsesloven). Efter forældelseslovens § 1 gælder forældelsesloven med mindre andet følger af særlige bestemmelser om forældelse i anden lov. Efter § 2 regnes forældelsesfristerne fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve at få fordringen opfyldt, med mindre andet følger af andre bestemmelser. Er der indrømmet skyldneren løbedage eller i øvrigt en frist, inden for hvilken betaling anses for rettidig, regnes forældelsesfristen dog først fra betalingsfristens udløb, jf. lovens § 2, stk. 2. Forældelsesfristen er efter lovens § 3, stk. 1, 3 år, med mindre andet følger af eksisterende bestemmelser.

Retssikkerhedsloven indeholder dog i § 9 c, stk. 11, en regel om, at krav mod en tidligere opholdskommune for den mellemkommunale refusion efter § 9 c, stk. 2-7, skal rejses senest 3 år efter, at hjælpen er ydet.

4.2. Social- og integrationsministeriets overvejelser

I kommuneøkonomiaftalen for 2012 er det aftalt at give kommunerne bedre styringsmuligheder, således at der indføres en forældelsesfrist på 12 måneder, efter hjælpen er ydet for fremsendelse af regninger mellem kommuner for benyttelse af en anden kommunes eller en regions tilbud efter serviceloven. Forslaget har endvidere virkning for fordringer på mellemkommunal refusion efter retssikkerhedslovens § 9 c.

4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en forældelsesregel på 12 måneder, så der gælder en forældelsesfrist for at rejse krav om betaling kommunerne imellem for benyttelse af hinandens kommunale tilbud og for krav rejst fra regionerne for hjælp ydet efter serviceloven. Fristen regnes fra hjælpen er ydet, dvs. fra det tidligste tidspunkt et betalingskrav kan gøres gældende. En tilsvarende forældelsesfrist gælder for eventuelle krav kommuner imellem for mellemkommunal refusion efter serviceloven, jf. retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 11.

5. Justering af refusionsordningen i særligt dyre enkeltsager på området for udsatte børn og unge, herunder gunstigere refusion på anbringelsessager, når der er store søskendeflokke.

5.1. Gældende ret

Det følger af servicelovens § 176, stk. 1, at kommunens udgifter til hjælp og støtte for en person under 67 år, hvor udgifterne i en konkret sag overstiger et beløb på 950.000 kr. (2012-pl), skal have refunderet 25 pct. af den del, som kommunens udgifter overstiger dette beløb. Det følger videre af samme bestemmelse, at for den del af kommunens udgifter, der overstiger 1.770.000 kr. (2012-pl), udgør statsrefusionen 50 pct.

Ordnningen blev indført med L 38 Forslag til lov om social service (kommunalreformen), som blev vedtaget med lov nr. 573 af 24. juni 2005.

Ordnningen skal sikre kommunerne mod meget store udgifter i de dyreste enkeltsager ved at skærme kommunens økonomi med henblik på at understøtte kommunernes budgetsikkerhed. Ordningen omfatter alle tilbud på socialområdet fra ikke-specialiseret til de mest specialiserede tilbud. Refusionsordningen gælder i forhold til den samlede udgift til foranstaltninger til en konkret borger under 67 år, dvs. alle udgifter som kan henføres til samme CPR-nummer. Social- og integrationsministeren har efter servicelovens § 176, stk. 2, hjemmel til i en bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler om statsrefusion efter § 176. Denne hjemmel er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1019 af 10. oktober 2006 om statsrefusion i særligt dyre enkeltsager efter § 176 i lov om social service, som trådte i kraft den 1. januar 2007. Der er i bekendtgørelsen fastsat regler for, hvilke refusionsberettigende udgifter der er omfattet, regler om hvordan tilskuddet anvises, regler for regnskabsaflæggelse og endelig regler for revision af regnskabet.

Efter servicelovens § 176, stk. 3, er der indført regler om, at refusionsordningen indføres gradvist. De endelige grænsebeløb for henholdsvis 25 og 50 procent blev nået i 2010.

5.2. Social- og integrationsministeriets overvejelser

Regeringen ønsker at gennemføre en justering af den nuværende refusionsordning, så kommunerne får en lidt højere refusion i de særligt dyre enkeltsager på området for udsatte børn og unge og ved anbringelser af store søskendeflokke.

5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at beløbsgrænserne for den generelle refusion ændres for kommunernes udgifter til foranstaltninger til børn og unge under 23 år, der afholdes efter servicelovens kapitel 11 om særligt støtte til børn og unge og kapitel 12 om tilbud til unge fra 18 til 22 år. Med ændringen tilbageføres beløbsgrænserne for statsrefusionen til foranstaltninger til børn og unge efter servicelovens kapitel 11 og 12 til det niveau, der ved refusionsordningens indførelse gjaldt for 2009, opregnet med satsreguleringsprocenten til 2012-priser og afrundet til nærmeste 10.000 kr. Ordningen foreslås indført i en ny § 176 a, stk. 1.

Formålet med ordningen er at sikre, at den enkelte kommunes økonomi bliver mindre belastet, når kommunen eksempelvis anbringer et barn uden for hjemmet, og at kommunerne i fællesskab bærer en større del af udgifterne. Ordningen vurderes ikke at fratage kommunerne det samlede ansvar for udgiftsudviklingen på området og indebærer uændrede offentlige udgifter, da ordningen finansieres af kommunerne under ét ved regulering af bloktilskuddet.

Med ordningen sikres kommunerne refusion på 25 pct. for den del af de samlede udgifter til de anbragte børn, der overstiger 710.000 kr. årligt, og 50 pct. for den del af de samlede udgifter, der overstiger 1.420.000 kr. Det foreslås samtidig, at de angivne refusionsgrænser justeres en gang årligt med satsreguleringsprocenten. Grænserne afrundes til nærmeste 10.000 kr.

Forslaget skal ses i forlængelse af regeringsgrundlaget, hvor det fremgår, at ”strukturen og finansieringen på anbringelsesområdet overvejes”.

Det foreslås samtidig, at der indføres en ordning, der giver kommunerne mulighed for at få refusion for de samlede udgifter til hjælp og støtte til anbragte børn i en enkelt familie, når der er tale om anbringelse af 4 eller flere børn. Ordningen foreslås indført i stk. 2 i den nye foreslåede § 176 a i serviceloven.

Formålet med ordningen er at sikre, at den enkelte kommune ikke påføres store udgifter i indsatsen over for en enkelt familie, hvor det er nødvendigt at anbringe en hel søskendeflok. Med forslaget skærmes den enkelte kommunes økonomi mod særligt dyre anbringelsessager i familier. Dermed understøttes kommunernes budgetsikkerhed. Ordningen finansieres af kommunerne ved en regulering af bloktilskuddet.

Med ordningen sikres kommunerne refusion på 25 pct. for den del af de samlede udgifter til de anbragte børn, der overstiger 710.000 kr. årligt, og 50 pct. for den del af de samlede udgifter, der overstiger 1.420.000 kr. Ordningen gælder for anbringelser i henhold til servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, og for anbringelser i efterværn efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 1 og 3. Refusionsordningen træder i funktion, når én kommune anbringer børn fra en husstand og det samlede antal anbragte børn fra husstanden udgør 4 eller flere børn. De udgifter, der kan medregnes, er alle udgifter til foranstaltninger efter serviceloven i forhold til de anbragte børn, dvs. ikke kun udgifterne til anbringelserne.

Det foreslås samtidig, at de angivne refusionsgrænser, som jf. forslaget om justering af refusionsordningen på området for anbragte udsatte børn under 4.4 også fastsættes til det niveau, der ved refusionsordningens indførelse gjaldt for 2009, opregnet med satsreguleringsprocenten til 2012-priser og afrundet til nærmeste 10.000 kr.

Grænsebeløbene foreslås justeres en gang årligt med satsreguleringsprocenten og grænserne afrundes til nærmeste 10.000 kr.

Forslaget skal ses i forlængelse af regeringsgrundlaget, hvor det fremgår, at ”strukturen og finansieringen på anbringelsesområdet overvejes”.

6. Styrkelse af den juridiske ekspertise i de sociale nævn

6.1. Gældende ret

De sociale nævn behandler klager over afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen efter den sociale lovgivning. Regler herom er fastsat i de enkelte sociale love og kapitlerne 7 og 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven).

I hver region er efter retssikkerhedslovens § 45 nedsat et eller flere nævn. De sociale nævn består i dag af direktøren for den regionale statsforvaltning, som er formand for nævnet, samt to lægmænd, som udpeges af social- og integrationsministeren efter indstilling fra henholdsvis kommunerne i regionen og Danske Handicaporganisationer. I praksis delegerer direktøren formandsposten til den kontorchef i statsforvaltningen, hvor nævnet er placeret. Nævnene foretager efter retssikkerhedslovens § 69 en retlig prøvelse af de kommunale afgørelser.

Afgørelser i de enkelte sager træffes ved stemmeflerhed.

I sager, hvor der ikke er tvivl om afgørelsen, træffes afgørelsen af formanden uden mødebehandling i nævnet. Formanden skal orientere nævnets medlemmer om praksis i disse sager

De sociale nævns afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Ankestyrelsen kan dog på baggrund af en klage tage en sag op til behandling, når Ankestyrelsen skønner, at sagen har generel eller principiel betydning. De sociale nævns afgørelser er således i de fleste tilfælde udtryk for den endelige administrative afgørelse i konkrete sager på det sociale område.

Social- og integrationsministeren fastsætter efter lovens § 45, stk. 5, efter aftale med økonomi- og indenrigsministeren antallet af medlemmer, der er nødvendigt for at oprette flere nævn inden for samme region. Til de sociale nævn i de fem regioner er i dag fra hver af de indstillende organisationer indstillet i alt 19 medlemmer fordelt således: Region Midtjylland 3 medlemmer, Region Syddanmark 5 medlemmer, Region Hovedstaden 6 medlemmer, region Sjælland 3 medlemmer og region Nordjylland 2 medlemmer. Nævnsmøderne fordeles på den måde på et større antal medlemmer i regioner med et større antal sager.

6.2. Social- og integrationsministeriets overvejelser

Af hensyn til borgernes retssikkerhed, men også af hensyn til kommunerne, findes der behov for styrket juridisk sagkyndighed i de sociale nævn, som kan være med til at sikre, at de afgørelser, der træffes, er i overensstemmelse med de gældende regler, og at borgerne får netop den hjælp, de har ret til.

Opprioritering af den juridiske sagkyndighed i nævnene skal medvirke til at sikre, at nævnenes afgørelser træffes i overensstemmelse med de gældende love og rammerne for den retlige prøvelse.

At afgørelserne er i overensstemmelse med de gældende regler har både betydning for retssikkerheden for den enkelte borger, som den konkrete afgørelse retter sig imod, og i forhold til retssikkerheden for andre borgere med lignende sager (præcedensvirkningen). En opprioritering af juridisk sagkyndige vil endvidere kunne være med til at sikre mere ensartede juridiske vurderinger nævnene imellem.

6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at de juridisk sagkyndige medlemmer udpeges blandt Ankestyrelsens ansatte. Ankestyrelsen har et betydeligt antal ansatte med juridisk kandidateksamen og erfaring med juridisk sagsbehandling af konkrete sager på det offentligtretlige område.

For at undgå risiko for inhabilitet foreslås udtrykkeligt fastsat i loven, at ansatte i Ankestyrelsen, der som et led i deres ansættelse behandler klager over afgørelser truffet i de sociale nævn, ikke kan udpeges.

De sociale nævn vil herefter komme til at bestå af 2 udpegede lægmænd og formanden samt et udpeget medlem, der har juridisk indsigt.

Det foreslås, at social- og integrationsministeren efter aftale med styrelseschefen for Ankestyrelsen fastsætter det antal juridisk sagkyndige medlemmer, der er nødvendigt for at varetage denne opgave. Det er hensigten som udgangspunkt at udpege 19 juridisk sagkyndige medlemmer svarende til antallet af lægmænd indstillet af hver indstillende organisation. For at gøre ordningen mere fleksibel foreslås, at de juridisk sagkyndige ikke udpeges som medlemmer af et bestemt socialt nævn, men kan deltage som medlem i flere nævn.

Den gældende regel om, at afgørelser træffes ved stemmeflerhed, foreslås suppleret med en bestemmelse om, at formandens stemme er afgørende ved stemmelighed.

Opprioriteringen af det juridisk sagkyndige element i de sociale nævn vil så vidt muligt blive suppleret af øget kvalitetsmåling af nævnenes afgørelser og efterfølgende dialog/læring.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Den del af lovforslaget, der vedrører faglige og saglige økonomiske hensyn, serviceniveauer og frister for fremsættelse af betalingskrav, medfører ingen økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Justeringen af refusionsordningen på området for udsatte børn og unge samt indførelse af højere refusion ved anbringelse af store børneflokk har ingen økonomiske konsekvenser for det offentlige under ét. Ændringerne forventes dog at medføre øget udbetaling af refusion fra den centrale refusionsordning på 180 mio. kr. i 2012 og 539 mio. kr. fra 2013 og frem, som finansieres ved en regulering af det kommunale bloktilskud.

Udgifterne til opprioriteringen af de juridisk sagkyndige i de sociale nævn er beregnet til 1,9 mio. kr. årligt, idet der dog i 2012 kun forventes virkning i årets sidste fire måneder, således at udgiften bliver på ca. 0,6 mio. kr. i 2012.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

9. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgeren.

10. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

11. Forholdet til EU-retten

Forslaget har ikke EU-retlige aspekter

12. Hørte myndigheder og organisationer

13. Sammenfattende skema over lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/udgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Mindreudgifter for kommunerne på 180 mio. kr. i 2012 og 539 mio. kr. fra 2013 og frem.	Merudgifter for staten på 180,6 mio. kr. i 2012 og 540,9 mio. kr. fra 2013 og frem.
Administrative konsekvenser for stat,	Ingen	Af de samlede statsli-

kommuner og regioner		ge merudgifter vurderes de samlede administrative omkostninger ved opprioriteringen af de sociale nævn at udgøre ca. 1,9 mio. kr. årligt.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Det foreslås, at der sker en lovfæstelse af gældende uskreven ret, så det af formålsbestemmelsen i servicelovens § 1, stk. 3, tydeligt kommer til at fremgå, at hjælpen skal tilrettelægges efter en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger. Der er tale om en præcisering af gældende ret, hvorfor der henvises til de almindelige bemærkninger herom i afsnit 2.1.

Til nr. 2

Det foreslås, at der sker en lovfæstelse af gældende uskreven ret, så det af formålsbestemmelsen i servicelovens § 1, stk. 3, tydeligt kommer til at fremgå, at afgørelse træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn. Der er tale om en præcisering af gældende ret, hvorfor der henvises til de almindelige bemærkninger herom i afsnit 2.1.

Til nr. 3.

Det foreslås, at der i en ny § 138 i serviceloven sker en lovfæstelse af gældende uskreven ret om, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte generelle lokale serviceniveauer inden for lovens rammer. Der er tale om en præcisering af den gældende retstilstand, hvorfor der henvises til de almindelige bemærkninger herom i de almindelige bemærkninger i afsnit 3.1.

Til nr. 4

Det foreslås, at der i servicelovens § 174, stk. 3, indsættes en regel om, at krav på betaling for benyttelse af en anden kommunes eller en regions tilbud efter serviceloven skal være fremsat senest 12 måneder fra hjælpen er ydet, dvs. fra det tidligste tidspunkt, et betalingskrav kan gøres gældende. Bestemmelsen skal bevirke, at kommunerne undgår, at der fremsendes uforudsete regninger flere år efter at hjælpen er ydet. Jf. endvidere bemærkningerne til lovforslagets § 4, stk. 1 om overgangsbestemmelser.

Til nr. 5

Der er alene tale om en konsekvensændring som følge af indførelse af en ny § 176 a i serviceloven, idet der i § 176 foreslås indført en henvisning til den nye § 176 a, jf. bemærkningerne til nr. 6.

Til nr. 6.

Det foreslås at ophæve § 176, stk. 3, i serviceloven om en gradvis indførelse af refusionsordningen, da ordningen i 2010 var fuldt indfaset. For de refusionsanmodninger, hvor kommunerne stadig har mulighed for at lave berigtigelser til deres anmeldelser, vil satsene dog fortsat være gældende. Kommunerne vil således have mulighed for at lave berigtigelser til deres refusionsanmeldelser 3 år tilbage, det vil sige, at berigtigelser for år 2009 først vil være afsluttet, når refusionsregnskabet for 2012 er afsluttet.

Til nr. 7.

Det foreslås, at der i en ny § 176 a i serviceloven sker en justering af de gældende refusionsgrænser for kommunernes udgifter til udsatte børn og unge, herunder højere refusion for anbringelsessager, når der er store søskendeflokke.

I en ny § 176 a, stk. 1, indføres ændrede beløbsgrænser for den generelle refusion for kommunernes udgifter til foranstaltninger til børn og unge under 23 år, der afholdes efter servicelovens kapitel 11 om særligt støtte til børn og unge og kapitel 12 om tilbud til unge fra 18 til 22 år. Med ændringen tilbageføres beløbsgrænserne for statsrefusionen til foranstaltninger til børn og unge efter servicelovens kapitel 11 og 12 til det niveau, der ved refusionsordningens indførelse gjaldt for 2009, opregnet med satsreguleringsprocenten til 2012-priser og afrundet til nærmeste 10.000 kr. Med ordningen sikres kommunerne refusion på 25 pct. for den del af de samlede udgifter til de anbragte børn, der overstiger 710.000 kr. årligt og 50 pct. for den del af de samlede udgifter, der overstiger 1.420.000 kr.

I stk. 2 foreslås, at refusionsordningen i stk. 1 også kommer til at omfatte udgifter til anbragte børn i en enkelt familie, når der er tale om anbringelse af 4 eller flere børn. Formålet er her at sikre, at den enkelte kommune ikke påføres store udgifter i indsatsen over for en enkelt familie, hvor det er nødvendigt at anbringe en hel søskendeflok. Ordningen i stk. 2 gælder for anbringelser i henhold til servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, og for anbringelser i efterværn efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 1 og 3. Refusionsordningen træder i funktion, når én kommune anbringer børn fra en husstand og det samlede antal anbragte børn fra husstanden udgør 4 eller flere børn. De udgifter, der kan medregnes, er alle udgifter til foranstaltninger efter serviceloven i forhold til de anbragte børn, dvs. ikke kun udgifterne til anbringelserne. Med ordningen sikres kommunerne således refusion på 25 pct. for den del af de samlede udgifter til de anbragte børn, der overstiger 710.000 kr. årligt og 50 pct. for den del af de samlede udgifter, der overstiger 1.420.000 kr.

Da statsrefusionen efter stk. 1 og 2 for løbende foranstaltninger som en anbringelse opgøres på baggrund af månedstaksten, skal der sammenholdes med 1/12 af refusionsgrænsen. Det betyder, at en kommune vil kunne få refusion for udgifter i en sag, hvor den månedlige udgift overstiger 1/12 af refusionsgrænsen i f.eks. de 4 måneder, hvor der er udgifter til en person/personer, men hvor udgifterne i sagen ikke i kalenderåret som helhed når op over den årlige refusionsgrænse.

Endelig foreslås i § 176 a, stk. 3, at der som i den gældende § 176, stk. 2, gives social- og integrationsministeren mulighed for i en bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler om statsrefusionen. Hjemlen vil blive anvendt til at præcisere de nærmere regler for opgørelse og anvisning af refusionen i lighed med den udmøntning af hjemlen, der gælder i dag for den gældende § 176, jf. bekendtgørelse nr. 1019 af 10. oktober 2006 om statsrefusion i særligt dyre enkeltsager efter § 176 i lov om social service.

Til nr. 8.

Det foreslås, at der i § 182, stk. 10, anføres, at de angivne refusionsgrænser i servicelovens §§ 176 og 176 a justeres en gang årligt med satsreguleringsprocenten, som hidtil gældende for den eksisterende § 176. Grænserne afrundes til nærmeste 10.000 kr.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås, at der i retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 11, 2. pkt., indsættes en regel om, at mellemkommunale krav på refusioner efter serviceloven skal rejses senest 12 måneder efter, at hjælpen er ydet. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den forældelsesfrist, der foreslås indført i servicelovens § 174, stk. 3, og skal bevirke, at kommunerne også omkring mellemkommunal refusion på servicelovens område undgår de problemer, der vil være, hvis man flere år efter, at en disposition konkret er gennemført, ud fra gamle sager skal afgøre spørgsmålet om mellemkommunal refusion.

Anvendelsesområdet for bestemmelsen vil være begrænset, idet en kommune, der har medvirket til, at en person på ophold i et botilbud i en anden kommune, som hovedregel forbliver handle- og betalingskommune for den pågældende i relation til ydelser efter serviceloven, jf. retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 7. Der vil således ikke blive tale om mellemkommunal refusion i disse sager efter serviceloven. Den foreslåede ordning vil bl.a. få virkning i de sager, hvor en kommune har truffet afgørelse om ikke at overtage handleforpligtelsen pr. 1. januar 2011, jf. 3, stk. 4, i lov nr. 550 af 26. maj 2010 (sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar på det specialiserede socialområde) eller i sager om efterværn efter servicelovens kap. 12.

Til nr. 2

Det foreslås, at sammensætningen af de sociale nævn ændres, således at nævnene udvides med et juridisk sagkyndigt medlem.

Et socialt nævn vil herefter bestå af direktøren for statsforvaltningen som formand, 2 lægmænd udpeget efter indstilling fra henholdsvis kommunalbestyrelserne i regionen og Danske Handicaporganisationer og et juridisk sagkyndigt medlem udpeget efter indstilling af styrelseschefen for Ankestyrelsen.

Et socialt nævn vil som hidtil alene være beslutningsdygtigt, når samtlige medlemmer er til stede, jf. § 23 i bekendtgørelse nr. 1635 af 22. december 2010, om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsbekendtgørelsen).

Formanden kan efter bekendtgørelsen overlade formandskabet til medarbejdere fra sekretariatet.

Bestemmelsen i retssikkerhedslovens § 71, stk. 2, hvorefter formanden for nævnet træffer afgørelse i sager, hvor der ikke er tvivl om afgørelsen, opretholdes uændret.

Til nr. 3

Det foreslås, at social- og integrationsministeren udpeger et antal juridisk sagkyndige som medlemmer af de sociale nævn. Disse medlemmer skal alle have bestået juridisk kandidateksamen. Endvidere foreslås, at de juridisk sagkyndige udpeges blandt Ankestyrelsens ansatte efter indstilling fra styrelseschefen.

Der vil, lige som det også hidtil har været tilfældet for de udpegede nævnsmedlemmer, blive udpeget et antal juridisk sagkyndige medlemmer, der på skift kan deltage på nævnsmøder i de sociale nævn, jf. også § bemærkningerne til § 2, nr. 5.

I modsætning til de udpegede lægmænd udpeges den enkelte juridisk sagkyndige efter forslaget ikke som medlem af et bestemt socialt nævn, men kan deltage som medlem i sociale nævn i flere regioner.

Den praktiske fordeling af nævnsmøder mellem de udpegede juridisk sagkyndige medlemmer aftales mellem statsforvaltningerne og Ankestyrelsen på en sådan måde, at ordningen er fleksibel. De foreslåede regler er herunder ikke til hinder for, at de enkelte udpegede primært deltager i nævnsmøder i en eller flere regioner eller ved behandling af bestemte type sager.

Det foreslås udtrykkeligt fastsat i lovteksten, at ansatte i Ankestyrelsen, der som et led i deres ansættelse deltager i behandlingen af klager over afgørelser truffet af sociale nævn, ikke kan udpeges. Hermed undgås risiko for inhabilitet. De personer, der udpeges som juridisk sagkyndige medlemmer, skal således være indstillet blandt de medarbejdere i Ankestyrelsen, der har arbejdsopgaver på andre områder, herunder f.eks. behandling af klager på arbejdsskadeområdet. At en person tidligere under ansættelsen i Ankestyrelsen har deltaget i behandling af klager over afgørelser truffet i de sociale nævn udelukker ikke, at den pågældende kan udpeges som juridisk sagkyndigt nævnsmedlem.

Hvis et udpeget juridisk sagkyndigt medlem ophører med at være ansat i Ankestyrelsen eller skifter arbejdsopgaver i Ankestyrelsen, således at vedkommende i et omfang kommer til at behandle klager over afgørelser truffet af sociale nævn, vil den pågældende ikke længere kunne være udpeget som medlem af de sociale nævn, og et nyt medlem skal i stedet udpeges.

Det følger af de almindelige forvaltningsretlige habilitetsregler, at en sådan person, der er ophørt med at være juridisk sagkyndigt nævnsmedlem, ikke efterfølgende ville kunne deltage i nogen behandling i Ankestyrelsen af eventuelle klager over nævnsafgørelser, som den pågældende har været med til at træffe som nævnsmedlem.

Til nr. 4

Som for lægmænd foreslås, at juridisk sagkyndige udpeges for 4 år regnet fra den første juni i kommunale valgår, jf. den gældende § 45, stk. 1 og 4.

De juridisk sagkyndige, der udpeges som følge af den foreslåede lovændring, vil således lige som de lægmænd, der for tiden er udpeget, blive udpeget for perioden frem til udgangen af maj 2014.

Det foreslås, at de gældende regler om, at lægmænd af de sociale nævn skal have bopæl i regionen, hvor statsforvaltningen er beliggende, eller i øvrigt have tilknytning til regionen, ikke skal gælde for de juridisk sagkyndige medlemmer.

Til nr. 5

Afgørelser i de sociale nævn træffes efter den gældende § 45, stk. 4, i retssikkerhedsloven ved almindeligt flertal.

Når de sociale nævn efter lovforslaget suppleres med et juridisk sagkyndigt medlem, bliver det samlede antal nævnsmedlemmer 4. Der kan dermed opstå stemmelighed i tilfælde af afstemning i nævnet.

Det foreslås, at formandens stemme i så fald skal være afgørende.

Til nr. 6

Som det i dag gælder for de udpegede lægmænd, foreslås også for de juridisk sagkyndige medlemmer i de sociale nævn, at der udpeges et antal medlemmer, således at ét medlem ikke skal deltage i alle nævnsmøder.

Det foreslås, at social- og integrationsministeren efter indstilling fra styrelseschefen i Ankestyrelsen fastsætter, hvor mange juridisk sagkyndige medlemmer der er nødvendige for at varetage opgaven samlet set i de sociale nævn i de 5 regioner.

Som udgangspunkt vil blive udpeget 19 juridisk sagkyndige svarende til antallet af udpegede lægmænd, jf. de almindelige bemærkninger om gældende ret punkt 2.6.

De 19 medlemmer vil, jf. § 2, nr. 2, og bemærkningerne her til, kunne deltage som nævnsmedlemmer i sociale nævn i flere regioner.

Til nr. 7

Pligten for de sociale nævn til at praksiskoordinere efter retssikkerhedslovens § 78 har siden lovens ikrafttræden i 1998 omfattet afgørelser, der kan indbringes for nævnene, (jf. lovforslag L 228 1996-97), ligesom Ankestyrelsens praksiskoordinering efter § 76 omfatter afgørelser, der kan indbringes for styrelsen.

Ved lov nr. 574 af 24. juni 2005 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og andre love og om ophævelse af lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg m.v. og lov om gennemførelse af visse tjenestemandretlige og pensionsmæssige forhold m.v. i forbindelse med gennemførelse af lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand, hvor beskæftigelsesankenævne blev omfattet af ordningen (jf. lovforslag L 39 2004-05 2. samling), er formuleringen af bestemmelsen utilsigtet ændret fra ”afgørelser, der efter den sociale lovgivning kan indbringes” til ”afgørelser som indbringes”.

Ved den foreslåede ændring bringes bestemmelsens formulering i overensstemmelse med praksis og formålet med bestemmelsen

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. september 2012.

Til § 4

Det foreslås i stk. 1, at servicelovens § 174, stk. 3 og retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 11, 2. pkt., jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3, og § 2, nr. 1, alene har virkning for betalinger for hjælp efter serviceloven, der er ydet efter lovens ikrafttrædelse. Det betyder, at for hjælp ydet efter serviceloven inden lovens ikrafttrædelse følger det af lov om forældelse af fordringer, at forældelsesfristen er 3 år, og for gældsforhold stiftet efter retssikkerhedslovens § 9 c inden lovens ikrafttræden at forældelsesfristen er på 3 år, jf. retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 11.

Det foreslås i stk. 2, at lovændringen om opprioritering af de juridiske sagkyndige i de sociale nævn får virkning for afgørelser, der træffes i de sociale nævn efter lovens ikrafttræden.

